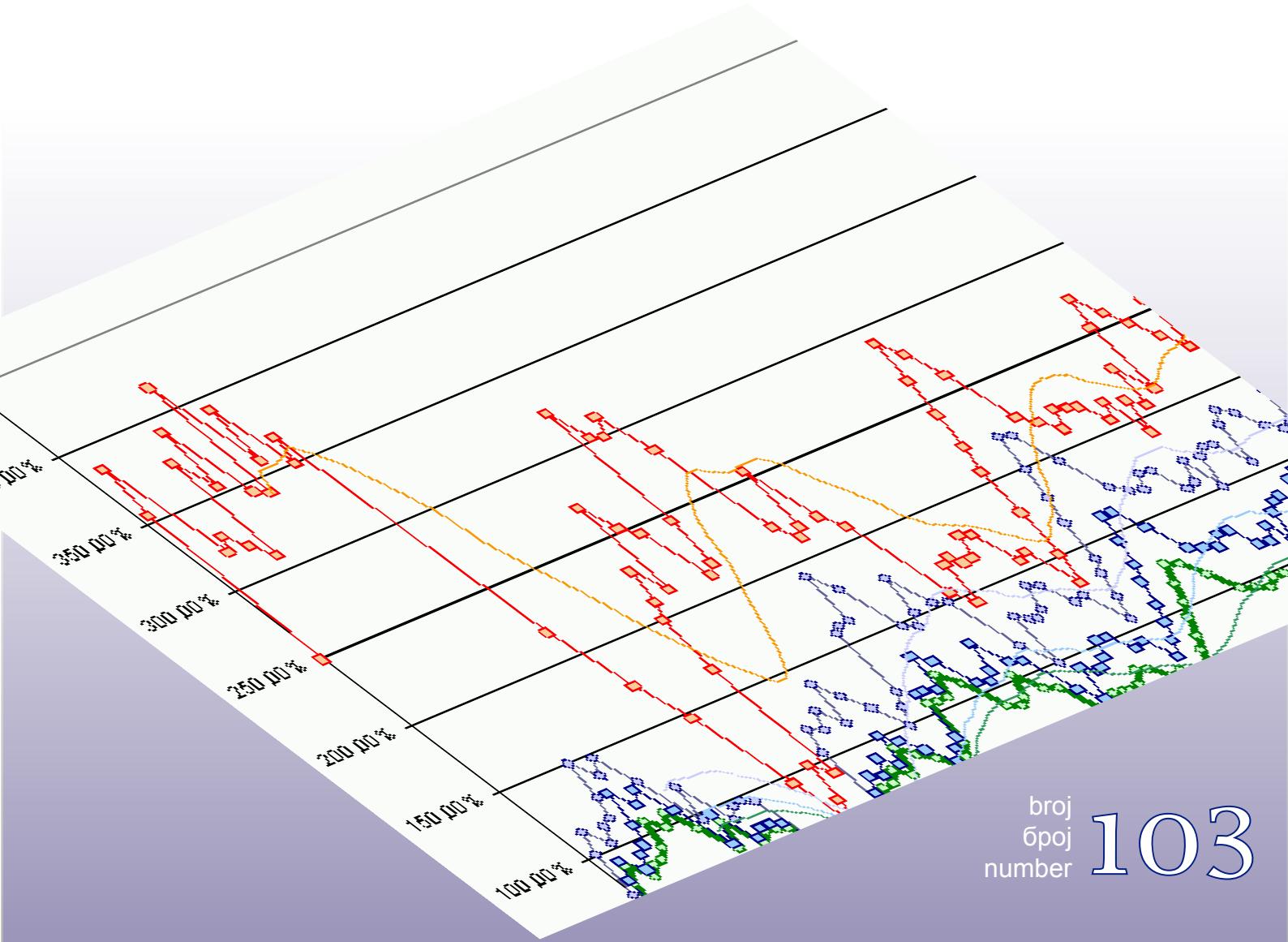

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Biltén

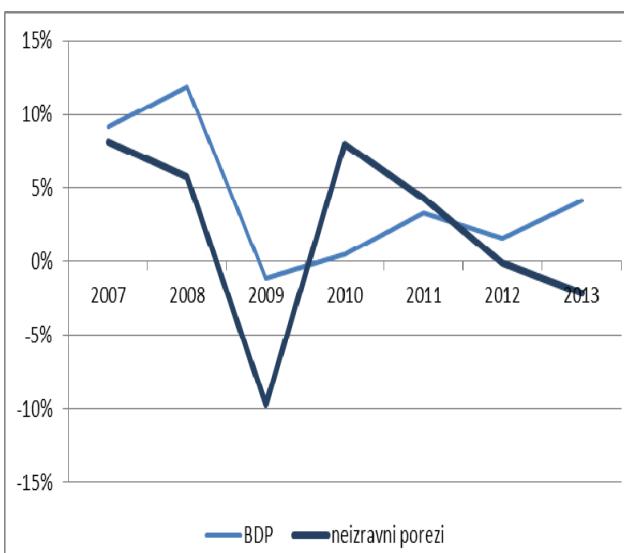

broj
број
number

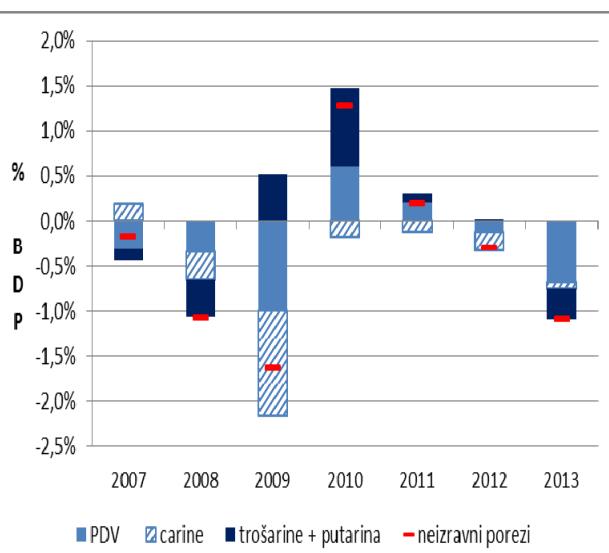
103

Uz ovaj broj

Proteklu fiskalnu godinu su obilježili divergentni trendovi u naplati neizravnih poreza. Usprkos skromnom ekonomskom oporavku neto efekti naplate neizravnih poreza u 2013.g. su bili negativni. Kretanje nominalnog rasta BDP-a i naplate neizravnih poreza su do 2012. godine bili koherentni, s tim da su oscilacije u kretanju neizravnih poreza bile oštire u odnosu na kretanje ekonomije, čime je potvrđen zaključak empirijske studije ekonomista MMF-a, da su promjene prihoda od PDV-a, kao dominantne vrste poreza na potrošnju, oštire u odnosu na promjene ekonomskih trendova (Sancak, Velloso, Xing, 2010). Međutim, od 2012. primjećuje se ne samo da prihodi od neizravnih poreza ne prate rast ekonomije, nego da su ti trendovi divergentni (Grafikon 1).

Grafikon 1

Grafikon 2

Ukupni neizravni porezi u 2013. iznosili su 17,2% BDP (procjena DEP, studeni 2013), što je, u odnosu na 2012., manje za 1,1 p.p. Za razliku od prethodnih godina, kada je pad prihoda od carina zbog liberalizacije carinskog režima sa EU kompenziran rastom prihoda od trošarina i PDV-a, od 2012. negativni trendovi se bilježe kod PDV-a, a od 2013.g. i kod trošarina. Na Grafikonu 2 prikazan je doprinos svake vrste prihoda tekucem kretanju ukupnih prihoda od neizravnih poreza, mjerjen % BDP. U ovom broju Biltena dana je analiza naplate u 2013., sa ocjenom glavnih faktora i uzroka koji su doprinijeli tekućim trendovima u naplati prihoda od neizravnih poreza u BiH.

dr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja

Sadržaj:

Naplata prihoda od neizravnih poreza u 2013.godini	2
Preliminarni konsolidirani izvještaj: JR, Institucije BiH, entiteti	17
Preliminarni konsolidirani izvještaj: BiH institucije, entiteti i BD	19

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT suradnik
lektor : Darija Komlenović, prof. anglistike

Naplata prihoda od neizravnih poreza u 2013.godini

(autor: dr.sc. Dinka Antić)

UVOD

Protekla godina je u fiskalnom smislu predstavljala tešku godinu za financiranje proračuna svih razina vlasti BiH. Nakon prvog udara globalne ekonomske krize, koji je proizveo snažan pad prihoda od neizravnih poreza u 2009. već u 2010. je došlo do stabilizacije, a potom i rasta prihoda. Pozitivan, uzlazni trend prihoda se zadržao u 2011., da bi već tijekom 2012.godine došlo do usporavanja, a potom i pada prihoda. Iako je, s obzirom na povoljne prognoze ekonomskog rasta BiH, bilo realno očekivati umjereni oporavak javnih prihoda, protekla godina je završila sa značajnim deficitom prihoda od neizravnih poreza.

Analiza naplate prihoda od neizravnih poreza u 2013. u ovom radu se fokusira na glavne trendove u naplati ukupnih neizravnih poreza i najvažnijih poreznih oblika (PDV, carine, trošarine). Detaljnije analize po pojedinim poreznim oblicima objavljuvamo kontinuirano u narednim brojevima Biltena.

METODOLOŠKE NAPOMENE

Već u ranijim izdanjima Bilena iznesen je zaključak da je naplata prihoda od neizravnih poreza u BiH u velikoj mjeri ovisna o poslovnim odlukama malog broja velikih obveznika, kao što su velike duhanske kompanije i Rafinerija. U prethodnim godinama naplata prihoda od trošarina na duhan u siječnju i prosincu, a time i ukupnih neizravnih poreza za te godine, ovisila je o odgovoru duhanskih kompanija na povećanje trošarina na cigarete. Ovisno o odluci da li gomilati zalihe u prosincu ili ne, efekti su se prelijevali iz jedne u drugu fiskalnu godinu. Slično je i sa generalnim remontom Rafinerije u studenom i prosincu 2012., koji je, neočekivano, uzrokovao smanjenje prihoda od PDV-a kod uvoza u 2012., smanjujući očekivanu naplatu u 2012., da bi, potom, došlo do njihovog prelijevanja u 2013. Osim što su poslovne odluke velikih obveznika utjecale na konačnu fiskalnu bilancu UNO i financiranje proračuna nižih razina vlasti u prethodnim fiskalnim godinama, one su kao „neregularna komponenta“ trenda dovodile do izmjene uobičajenih sezonskih shema naplate prihoda, otežavajući izradu projekcija prihoda od neizravnih poreza, a time i proračuna, za naredne godine.

Slična situacija je obilježila i naplatu prihoda od neizravnih poreza u 2013. Pored faktora koji redovito determiniraju naplatu prihoda od neizravnih poreza na shemu naplate prihoda u 2013. značajno je utjecao ulazak Hrvatske u EU. U cilju izbjegavanja plaćanja visoke stope carine na cigarete, u mjesecima koji su prethodili 1.7.2013. uvezene su količine cigareta iz Hrvatske koje su bile dostatne za potražnju u narednih nekoliko mjeseci. Prema podacima UNO udio trošarinskih markica izdanih u prvom polugodištu u ukupno izdanim trošarinskim markicama za cigarete iz Hrvatske u 2012.godini je iznosio 45%, a u 2013.godini čak 71%. Imajući u vidu da cigarete iz Hrvatske imaju tržišni udio oko 30% značajna pomjeranja kod uvoza cigareta iz Hrvatske su dovela do pomjeranja sezonske sheme naplate trošarina na duhan, a time i PDV-a i ukupnih neizravnih poreza.

Privremeni nagli porast naplate prihoda, koji je posljedica poslovnih odluka uvoznika cigareta iz Hrvatske, uveliko zamagljuje stvarne trendove u naplati prihoda od neizravnih poreza. Da bi se neutralizirao utjecaj faktora „ulazak Hrvatske u EU“ na shemu naplate prihoda od trošarina, PDV-a i ukupnih neizravnih poreza prilikom analize u ovom radu, pored historijskih podataka, korištena je i prilagođena vremenska serija podataka za 2013. Prilagođavanje vremenske serije izdanih trošarinskih markica (kojima se mjeri potrošnja cigareta) u 2013. za cigarete uvezene iz Hrvatske

je izvršeno prema sezonskoj shemi iz 2012.godine, uvažavajući pri tome stvarne trendove, odnosno stvarni pad izdanih markica u 2013. za tu grupaciju brendova.

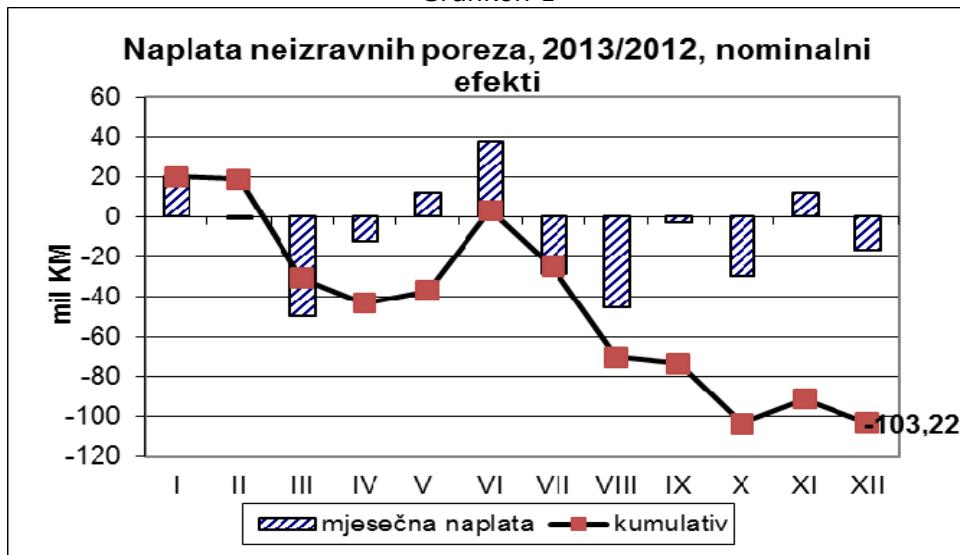
UKUPNA NAPLATA

Nakon porasta naplate prihoda od neizravnih poreza u studenom 2013. bilo je realno očekivati nastavak pozitivnih trendova i u prosincu, imajući u vidu historijske trendove i tradicionalno povećanje potrošnje koncem godine zbog praznika. Prema izvještaju UNO u prosincu 2013 naplaćeno je bruto prihoda od neizravnih poreza u iznosu od 490,2 mil KM, što je bilo na razini prosinca 2012.godine. Međutim, kako su isplate povrata bile veće za 15,8 mil KM, neto naplata u prosincu je bila za 16,5 mil KM manja u odnosu na prosinac 2012.godine ili za 4%. Pad naplaćenih prihoda u prosincu značajno se odrazio i na kumulativnu naplatu za cijelu 2013.godinu pogoršavajući dotadašnje negativne trendove. Iako je bruto naplata prihoda u 2013. bila veća za 9,4 mil KM u odnosu na 2012.godinu (ili za 0,2%), zbog rasta povrata od 112,7 mil KM u odnosu na 2012.godinu, neto prihodi su bili manji za 103,2 mil KM (Grafikon 1) ili 2,1% u odnosu na 2012.godinu (Tabela 1).

Tabela 1 Promjene u naplati neizravnih poreza, G/G¹

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bruto naplata	11,1%	-11,7%	6,8%	6,3%	-0,1%	0,2%
Povrati	50,5%	-21,0%	-1,6%	21,2%	0,2%	12,8%
Neto naplata	5,8%	-9,9%	8,2%	4,0%	-0,1%	-2,1%

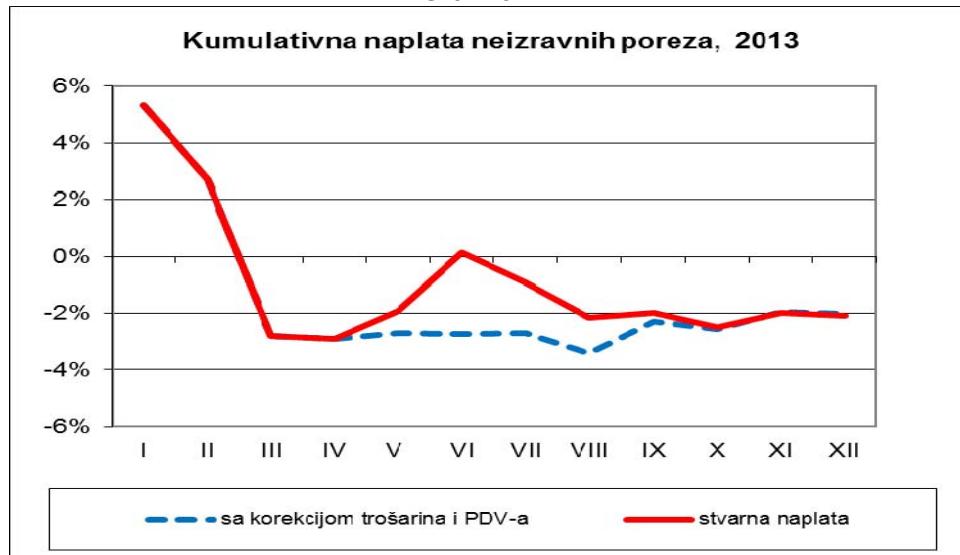
Grafikon 1

Nakon eliminacije utjecaja faktora „ulazak Hrvatske u EU“ na shemu naplate prihoda od neizravnih poreza u 2013., prema metodologiji navedenoj u uvodu, umjesto oscilirajuće naplate (Grafikon 2, puna linija) izvršeno je svođenje prosječne mjesecne količine trošarskih markica za cigarete iz Hrvatske. Korigirana krivulja kumulativne naplate neizravnih poreza u 2013. ukazuje na zaključak da je trend naplate neizravnih poreza deset mjeseci 2013.godine u kontinuitetu bio negativan, u rasponu od -3,4% do -1,9% (Grafikon 2, isprekidana linija).

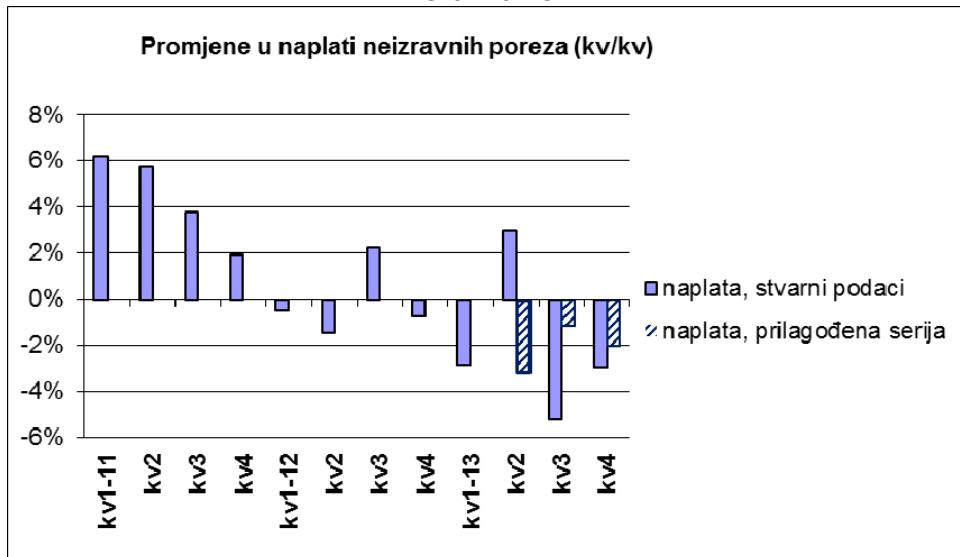
¹ Podrazumijeva se usporedba naplate u godini G_t sa naplatom u godini G_{t-1} .

Grafikon 2

Kvartalne usporedbe² (Grafikon 3) ukazuju na snažne oscilacije u naplati koje su se kretale u rasponu od -5,3% (treći kvartal) do +3% (drugi kvartal). Eliminacijom faktora „ulazak Hrvatske u EU“ trendovi se drastično mijenjaju. Umjesto oscilacija, prisutnih kod stvarne naplate, primjećuju se kontinuirani negativni trendovi u naplati neizravnih poreza koji su počeli u četvrtom kvartalu 2012. i nastavljaju da traju u pet kvartala uzastopno (Grafikon 3, korigirana naplata).

Grafikon 3

² Podrazumijeva se usporedba naplate u kvartalu godine G_t sa naplatom u istom kvartalu godine G_{t-1} .

TRENDYOVI PO VRSTAMA PRIHODA

Poredeći naplatu u prosincu 2013. sa naplatom u istom mjesecu 2012. po vrstama prihoda može se zaključiti da su nastavljeni negativni trendovi kod svih glavnih vrsta prihoda: neto PDV-a je naplaćeno 60,3 mil KM manje, trošarina i putarine manje za 32,3 mil KM, a carina 12,4 mil KM manje (Grafikon 4). Treba naglasiti da je prema preliminarnom izvještaju UNO trenutačno neusklađeno 5,3 mil KM prihoda, te da se nakon usklađivanja mogu očekivati manji deficiti na PDV-u i drugim vrstama prihoda.

Grafikon 4

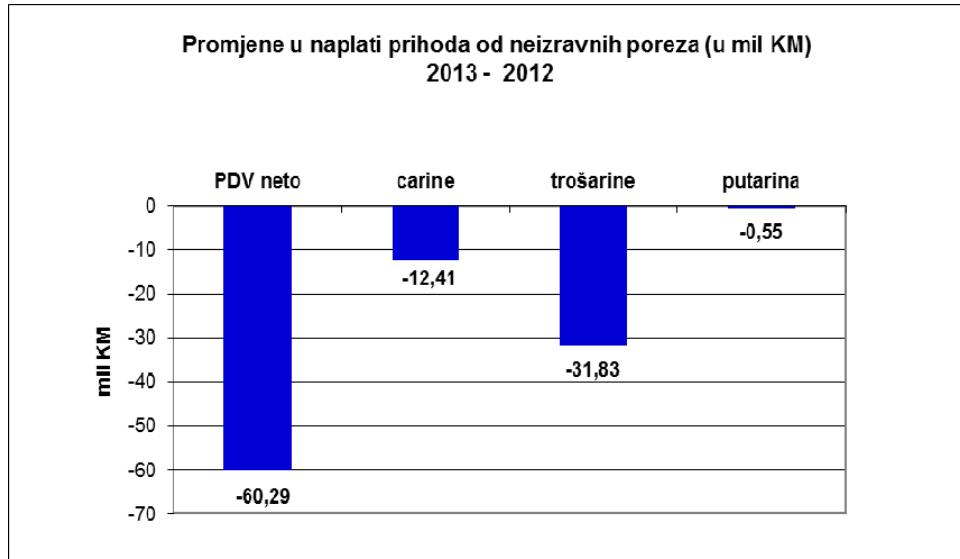

Tabela 2 Trendovi po vrstama prihoda

	XII 2013 / XII 2012	Kumulativ 2013/ 2012
carina	1,5%	-5,6%
PDV	1,3%	-1,9%
trošarine	-8,0%	-2,5%

Carine

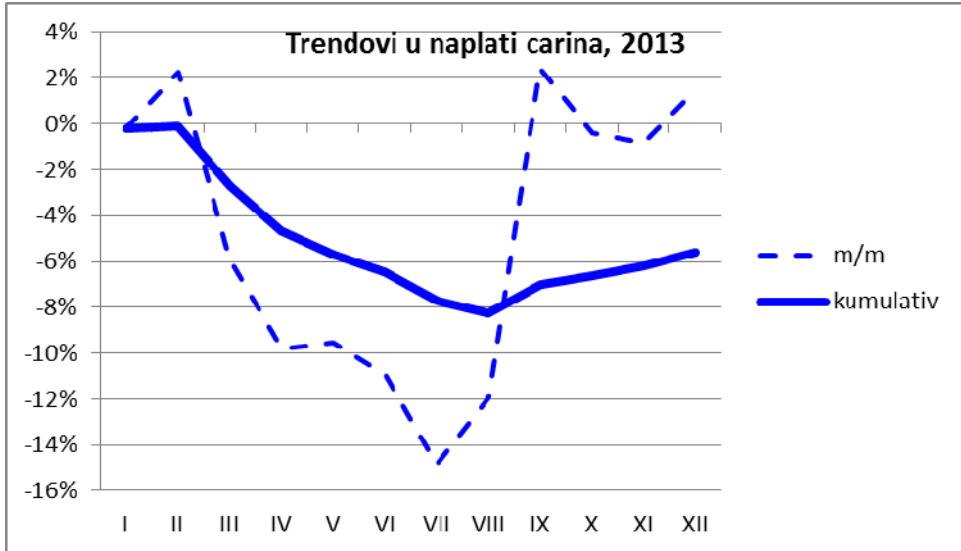
Prihodi od carine su u prosincu porasli za 1,5% (Grafikon 5) u odnosu na isti mjesec 2012. Na razini cijele godine primjećuje se rastući trend u posljednjih nekoliko mjeseci. Isti zaključak se može izvesti i iz kvartalnih usporedbi naplaćenih prihoda od carine (Grafikon 6). Poboljšanje trendova u naplati prihoda od carine u posljednjem kvartalu 2013. može se povezati sa dva faktora:

- Rastom proizvodnje derivata u Rafineriji. U posljednja četiri mjeseca 2013. uvoz nafte iz Rusije je povećan za čak 87%³ u odnosu na isto razdoblje 2012, kada je izvršen remont;
- Promjenom carinskog režima određenih roba podrijetlom iz Hrvatske trebalo bi doći do porasta prihoda od carina. Iako je nakon ulaska Hrvatske u EU u razdoblju srpanj-prosinac 2013. došlo do snažnog pada uvoza od 15,4% u prosincu je ipak zabilježen pozitivan rast od 5,8%⁴.

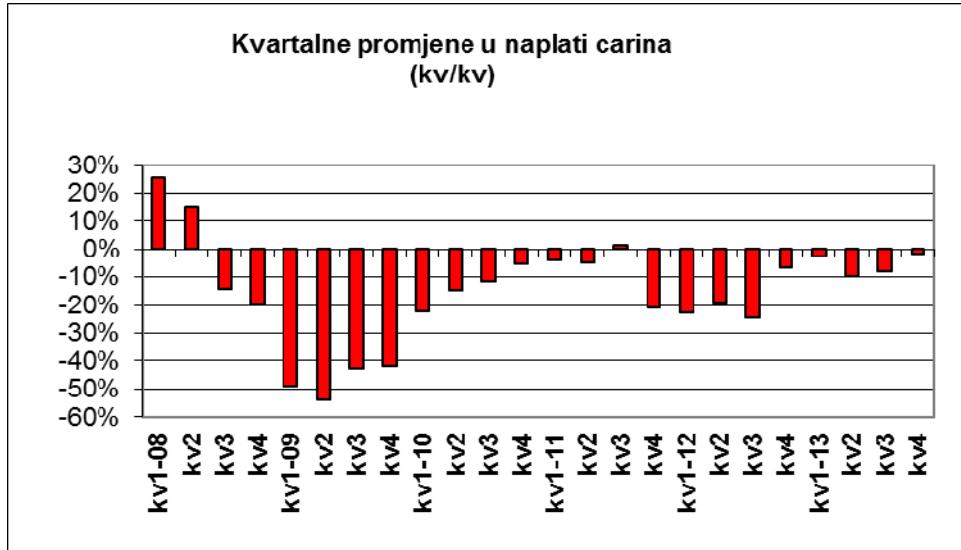
³ Izvor: Saopćenje Agencije za statistiku BiH, www.bhas.ba

⁴ Ibid.

Grafikon 5

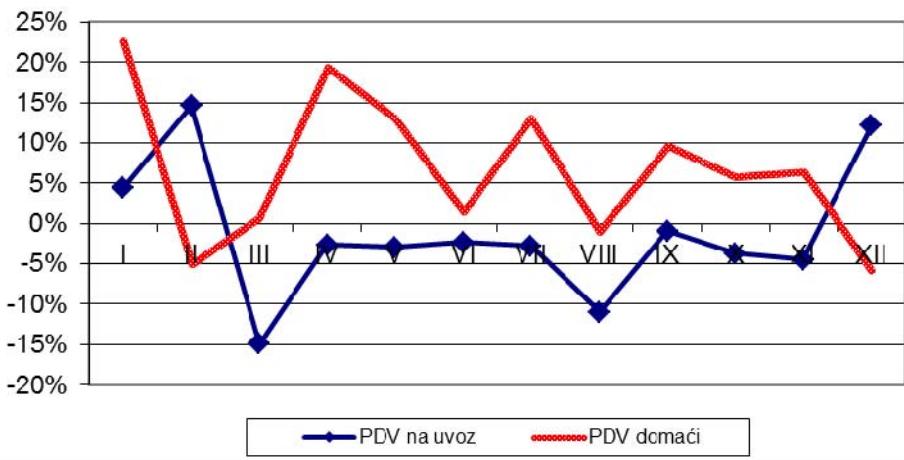
Grafikon 6

PDV

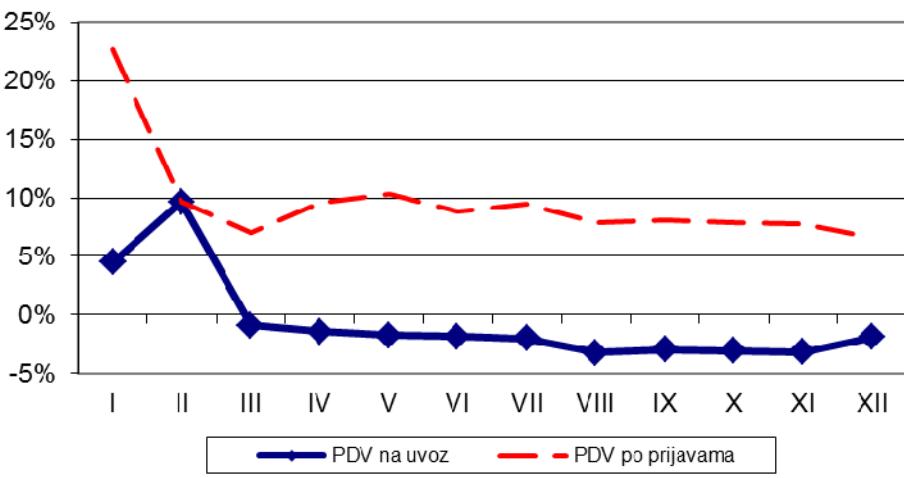
Bruto naplata PDV-a je u prosincu porasla za 5,7% u odnosu na isti mjesec 2012. Prvi put nakon devet mjeseci zabilježen je rast PDV na uvoz u visini od 12,1% u odnosu na prosinac 2012. S druge strane, nakon dugog razdoblja pozitivnog rasta naplata PDV-a u zemlji je pala za 4,4% (Grafikon 7). Potrebno je imati u vidu i nisku osnovicu za usporedbe naplate PDV-a u prosincu, jer su prihodi od PDV-a na uvoz u prosincu 2012.g. zbog remonta Rafinerije značajno bili manji.

Grafikon 7

Kretanje komponenti PDV-a, 2013, m/m

Poremećaj sezonske sheme naplate PDV-a u 2012., uzrokovani remontom Rafinerije, se prelio iz 2012. u početne mjesece 2013.g., kada je nakon remonta došlo do rasta uvoza nafte, a time i naplate PDV-a. Te mjesечne turbulencije su se odrazile i na kumulativnu naplatu bruto PDV-a (Grafikon 8). U ostalim mjesecima 2013. trendovi kod komponenti bruto PDV-a su bili stabilni, ali suprotnog predznaka. Trend kod PDV-a na uvoz u toku godine je uglavnom bio negativan u skladu sa kretanjima uvoza, iako je u prosincu došlo do blagog poboljšanja, dok je kod domaćeg PDV-a trend konstantno pozitivan, sa blagim usporavanjem u posljednjih nekoliko mjeseci.

Grafikon 8

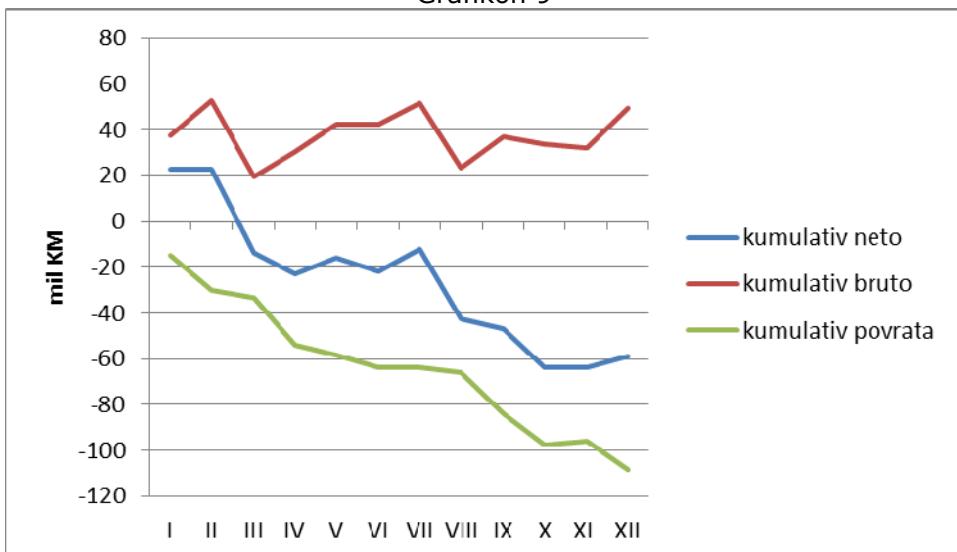
Kretanje komponenti PDV-a, 2013

Neto naplata PDV-a je u prosincu, i pored snažnog rasta povrata, bila pozitivna u odnosu na prosinac 2012 (Grafikon 8).

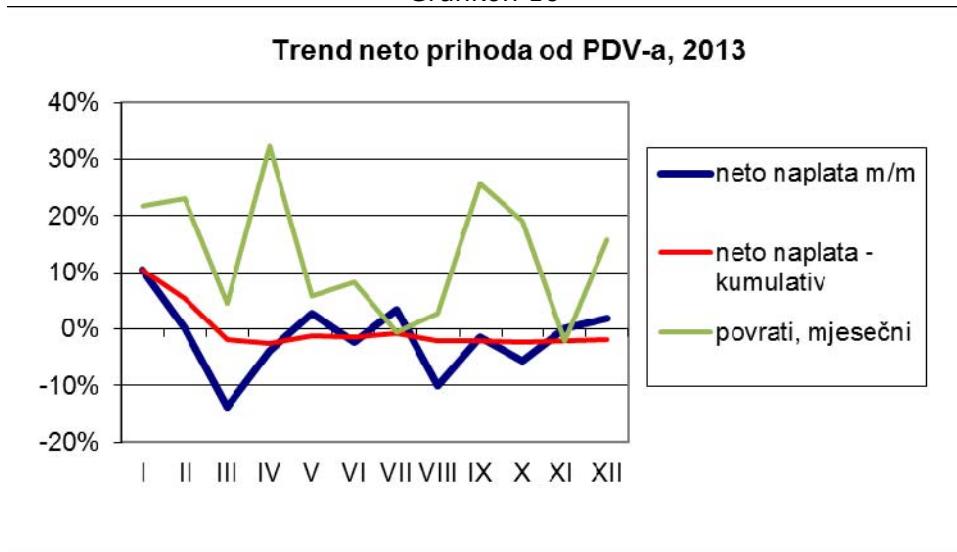
Iako ohrabruju pozitivna kretanja kod PDV-a kao dominantne vrste javnih prihoda u BiH u posljednja dva mjeseca 2013, to ipak nije bilo dovoljno za značajnije poboljšanje naplate u 2013.

Kumulativ neto prihoda od PDV-a je konstantno deset mjeseci bio negativan, krećući se u rasponu od -2,4% do -0,7% (Grafikon 9). I pored kumulativnog rasta bruto prihoda od 1,3% na godišnjoj osnovi konstantan rastući trend povrata PDV-a je tijekom 2013. anulirao pozitivne efekte bruto naplate i neto prihode doveo u negativnu zonu rasta od -1,9% (Grafikon 10).

Grafikon 9

Grafikon 10

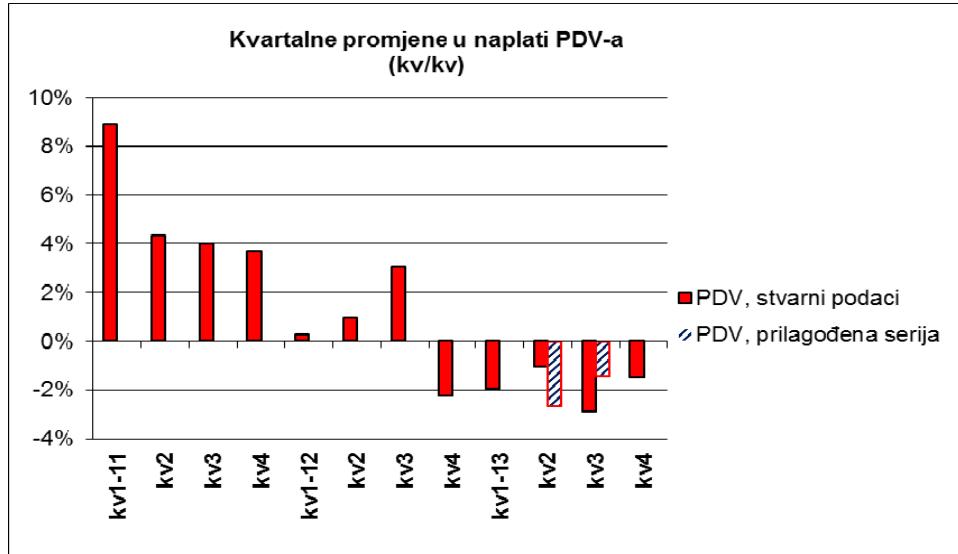

Nepovoljni trendovi kod PDV-a na najbolji način ilustriraju kvartalne usporedbe (Grafikon 10, „stvarna naplata“). Primjećuje se da je naplata neto PDV-a u proteklih pet kvartala uzastopno negativna, s tim da se ipak nazire usporavanje negativnih trendova u četvrtom kvartalu 2013. Pri davanju zaključaka mora se biti oprezan zbog niske osnovice za usporedbe naplate za četvrti kvartal, budući da je pad naplate PDV-a započeo u četvrtom kvartalu 2012.

Efekti faktora „ulazak Hrvatske u EU“ ispoljili su se i kod naplate PDV-a, i to u drugom kvartalu 2013., preko povećanog bruto PDV-a na uvoz, i u trećem kvartalu, kada je vraćen povrat PDV-a

uvoznicima cigareta iz Hrvatske. Ukoliko se ti efekti neutraliziraju može se zaključiti da je slabi oporavak naplate PDV-a započeo u trećem kvartalu 2013. (Grafikon 10, „korigirana naplata“).

Grafikon 10

Povrati PDV-a su zabilježili snažan nominalni rast od 116,8 mil KM u odnosu na 2012.godinu. Povrati PDV-a obveznicima su porasli za 93,8 mil KM ili za 12% u odnosu na 2012. Po osnovu međunarodnih projekata isplaćeno je 108,3 mil KM povrata, što nakon smanjenja u 2012., predstavlja povećanje od 23 mil ili 27%.

Osim snažnog nominalnog rasta povrata PDV-a u 2013. je porastao i relativni udio povrata PDV-a u bruto prihodima na 24,1%, što predstavlja maksimum u razdoblju od osam godina od uvođenja PDV-a (Tabela 3).

Tabela 3 Udio povrata u bruto prihodima od PDV-a (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
% povrata PDV-a	12,1%	17,7%	23,0%	20,6%	19,3%	21,6%	21,6%	24,1%
% povrata obveznicima			21,8%	18,6%	17,3%	19,2%	19,4%	21,6%
% povrata PDV-a međunarodnim projektima			1,1%	1,9%	2,0%	2,4%	2,1%	2,7%

Imajući u vidu da povrati PDV-a *de facto* predstavljaju negativne prihode, odnosno, sa računovodstvenog aspekta, storno prihoda od PDV-a, obračunatih i uplaćenih po prijavama PDV-a iz prethodnih faza prometa, nominalni rast povrata PDV-a bi trebao biti praćen i nominalnim rastom bruto prihoda od PDV-a. Postoji nekoliko faktora koji mogu uzrokovati pojavu diskrepance između rasta povrata i kretanja bruto naplate PDV-a:

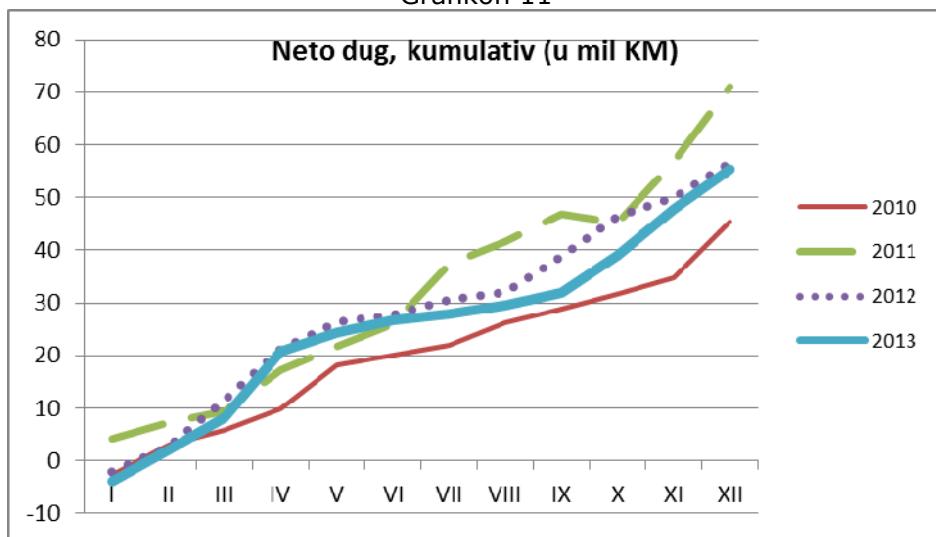
- Vremenska neusklađenost između obračuna/update PDV iz prethodnih faza i isplate povrata na prelazu iz jedne u drugu godinu. Neusklađenost transakcija je uobičajena za svaku fiskalnu godinu, te do odstupanja samo može doći ukoliko se značajno promijeni sezonska shema naplate ili zbog nepredviđenih situacija (npr. sudski sporovi).
- Porezni krediti. Vremenska neusklađenost kod poreznih kredita utječe samo na bruto PDV-e, dok, po definiciji, porezni krediti ne bi trebali da utječu na visinu povrata PDV-a, te bi isplata neiskorištenih poreznih kredita trebala biti rezidualna veličina, kao rezultat lošeg

financijskog planiranja obveznika. Povećane isplate povrata po osnovu neiskorištenih kredita, pogotovo u vrijeme krize i nelikvidnosti, upućuju na PDV prijevare;

- Neplaćanje PDV-a u fazama koje prethode fazi u kojoj se potražuje povrat. Ukoliko obveznici iz prethodnih faza ne plaćaju obveze za PDV-e po osnovu prijava, a obvezniku se isplaćuje povrat PDV-a iz tih transakcija bruto naplata se ne povećava, rastu povrati, te je neto efekat na prihode negativan;
- PDV-e prijevare, npr. kod izvoza i fiktivni promet u zemlji.

Kumulativno stanje PDV dugova po osnovu prijavljenog a neplaćenog PDV-a na dan 31.12.2013. iznosilo je 304,9 mil KM, što u odnosu na prethodni mjesec predstavlja povećanje od cca 7,6 mil KM. Nakon usporavanja duga, koje je bilo evidentno u rujnu, porast neto duga u posljednjem kvartalu od 23,6 mil KM je približio trend duga u 2013. trendu iz 2012 (Grafikon 11). Pored ovih dugova u sistemu je evidentirano i dodatnih 68,7 mil KM duga po automatskom razrezu za obveznike koji nisu podnijeli prijave PDV-a, tako da ukupan dug iznosi 373,6 mil KM.

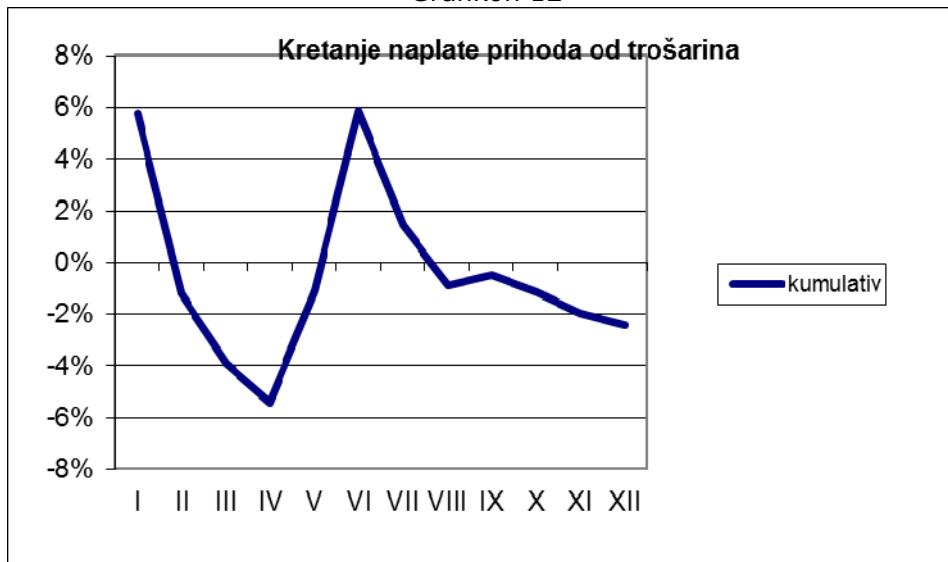
Grafikon 11

Trošarine

Nakon značajnog pada naplate prihoda od trošarina od 9,9% u studenom mjesec prosinac je donio nastavak negativnih trendova. Naplata trošarina je u prosincu pala za 8% u odnosu na isti mjesec 2012. Loša naplata u posljednja dva mjeseca negativno se odrazila i na kumulativnu naplatu koja je u odnosu na 2012. manja za 2,5% (Grafikon 12).

Grafikon 12

Najveći pad prihoda od trošarina u prosincu je zabilježen kod trošarina na domaći duhan, čak 30,6%, dok je kod uvoznog duhana zabilježen pad od 7%. S druge strane, ostvaren je veliki rast prihoda od trošarina na kavu u prosincu od 32,8% (Tabela 4).

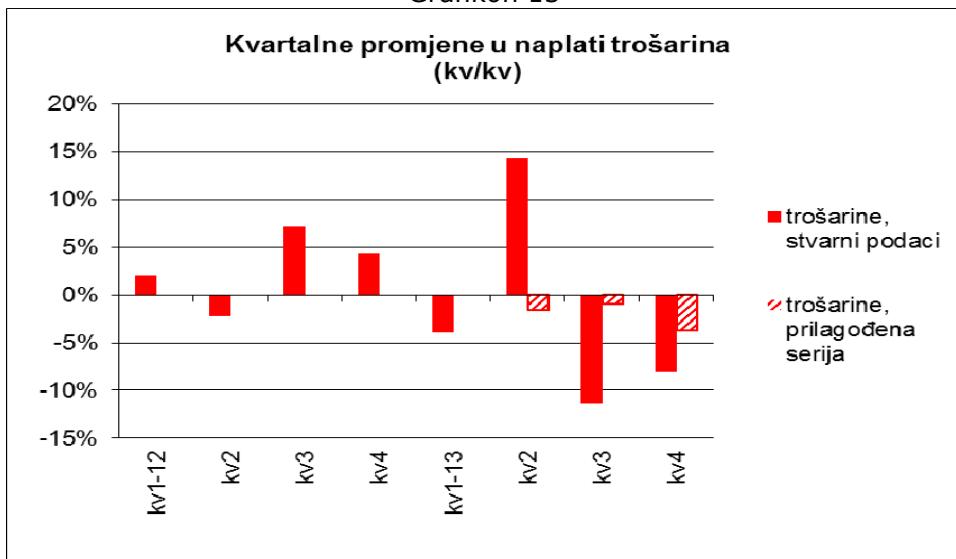
Tabela 4 Naplata trošarina u prosincu 2013

	XII 2013 / XII 2012	Kumulativ 2013 / 2012
ukupno duhan	-14,4%	-4,1%
duhan uvoz	-7,0%	-1,5%
duhan domaći	-30,6%	-10,2%
derivati nafte	0,0%	-0,1%
uvozni	-0,8%	3,4%
domaći	1,2%	-4,3%
kava	32,8%	2,3%
alkohol, pivo	-3,6%	-2,1%
putarina	1,8%	0,0%

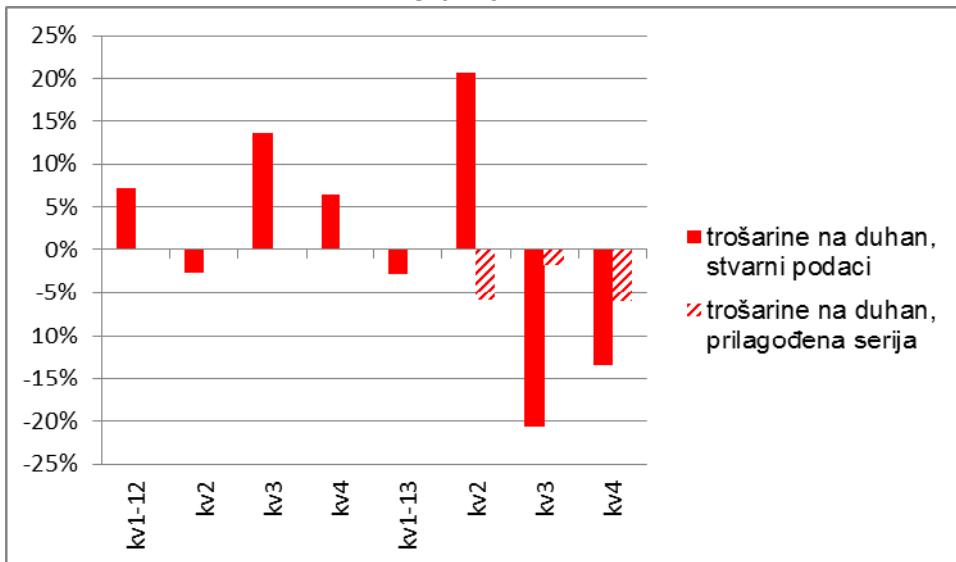
Kvartalna usporedba naplate prihoda od trošarina u 2013. ukazuje na snažne oscilacije u drugom i trećem kvartalu koje su rezultat faktora „ulazak Hrvatske u EU“ (Grafikon 13).

Budući da prihodi od trošarina na duhan u ukupnim prihodima od trošarina imaju udio od 57% smanjenje prihoda od trošarina na duhan uglavnom determinira i trendove kod ukupnih trošarina. S obzirom na vremensko prostiranje efekta ulaska Hrvatske u EU na prihode od trošarina na cigarete četvrti kvartal 2013. na najbolji način odražava realne trendove u naplati prihoda od trošarina na duhan (Grafikon 14).

Grafikon 13

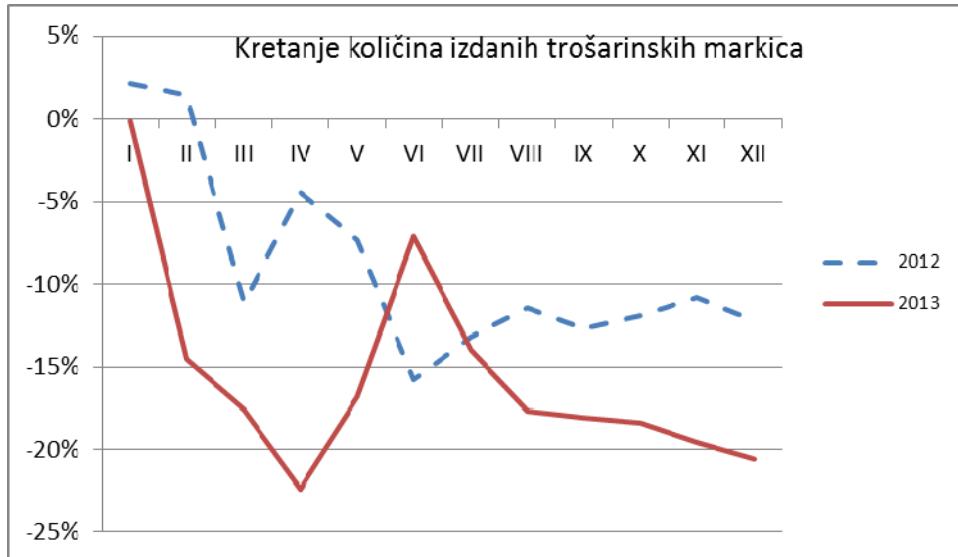

Grafikon 14

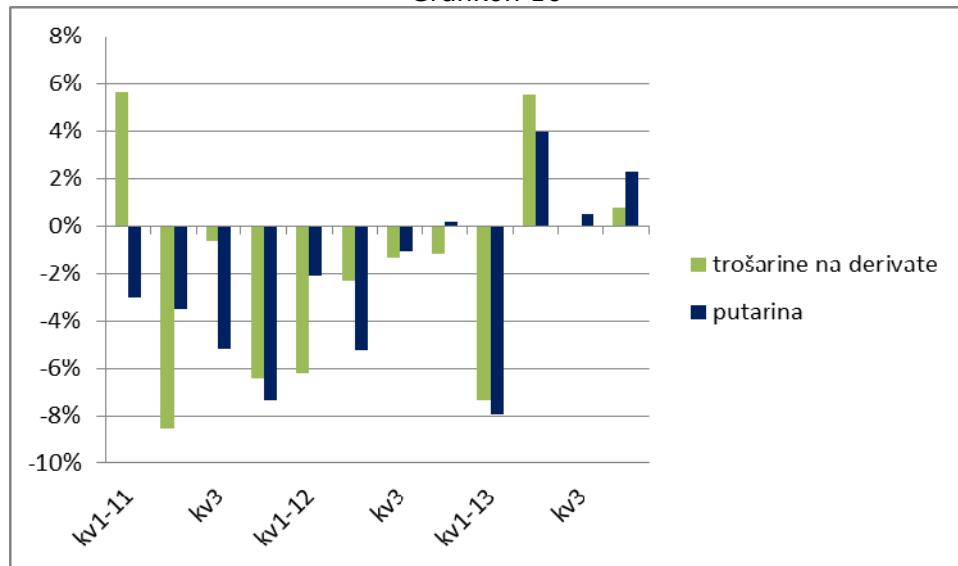
Pogoršanje kod naplate trošarina na duhan u prosincu se nije moglo zaustaviti, barem privremeno, niti novim povećanje trošarina na cigareta od 1.1.2014. Dosadašnja praksa kompanija iz duhanske industrije, da se pred povećanje trošarina, koje rezultira rastom maloprodajnih cijena, gomilaju zalihe cigareta zbog očekivane povećane potražnje, ovaj put se nije ponovila. Imajući u vidu smanjenje zaliha cigareta koncem 2013.godine izvjesno je da se u siječnju 2014. neće ubrati dodatni prihodi zbog povećanja minimalne trošarine u cigaretama na zalihamu u obujmu kao prethodnih godina. Pogoršanje kod naplate trošarina na duhan u prosincu rezultat je dalje erozije potrošnje cigareta. Pad količina cigareta, mjereno brojem izdanih trošarinskih markica, u 2013.godini premašio je 20% u odnosu na količine iz 2012. (Grafikon 15). U odnosu na 2009. izdano je 38% manje trošarinskih markica na cigarete, dok je u istom razdoblju prosječna ponderirana maloprodajna cijena cigareta udvostručena.

Grafikon 15

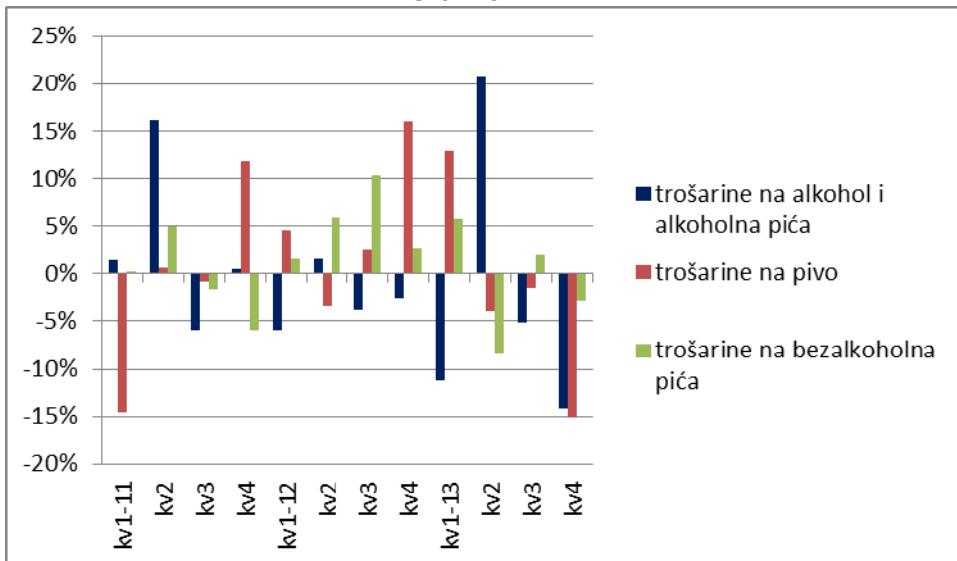
Kvartalna usporedba naplate trošarina na derivate nafte i putarine ukazuje na poboljšanje trendova u posljednja tri kvartala 2013. Nakon značajnog pada naplate u prvom kvartalu, koji je rezultat i kasnog početka rada Rafinerije nakon generalnog remonta, došlo je do rasta prihoda u naredna tri kvartala (Grafikon 16). Ipak, negativna kretanja u prvom kvartalu su anulirala pozitivan trend u ostatku godine, tako da je godišnje izvršenje trošarina na derivate bilo na razini 2012.

Grafikon 16

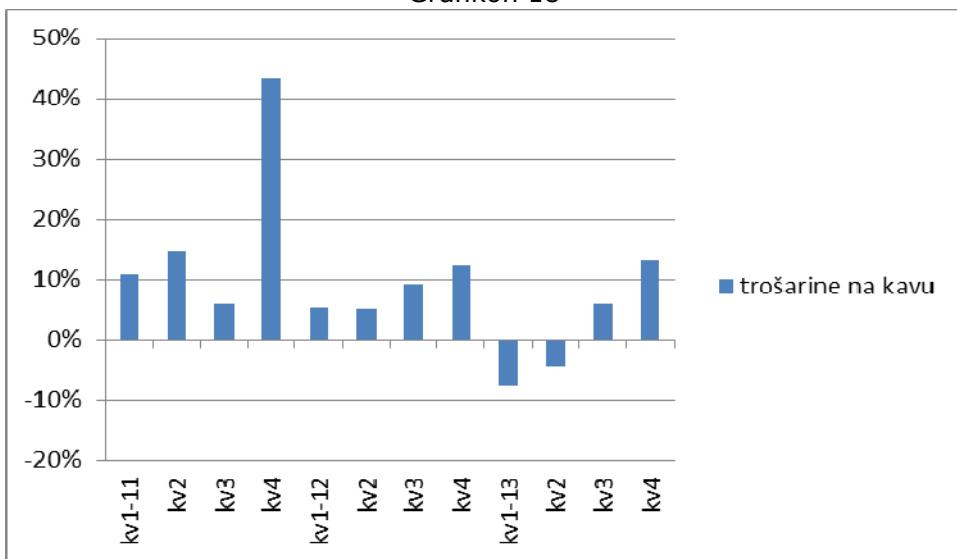
Kod prihoda od trošarina na alkohol, pivo, alkoholna i bezalkoholna pića došlo je do daljeg pogoršanja u prosincu, tako da je pad prihoda na razini 2013. kod piva -3,4%, koje drži oko 50% prihoda od trošarina ove grupe proizvoda, te kod alkohola -3,2% i bezalkoholnih pića -1,2%. Kvartalna usporedba (Grafikon 17) ukazuje na snažan pad trošarina na pivo i alkohol i alkoholna pića u četvrtom kvartalu 2013.

Grafikon 17

Od svih trošarinskih proizvoda pozitivna naplata trošarina u 2013. je zabilježena jedino kod kave. Kvartalna usporedba ukazuje na rastući trend u drugoj polovici godine nakon dva negativna kvartala (Grafikon 18).

Grafikon 18

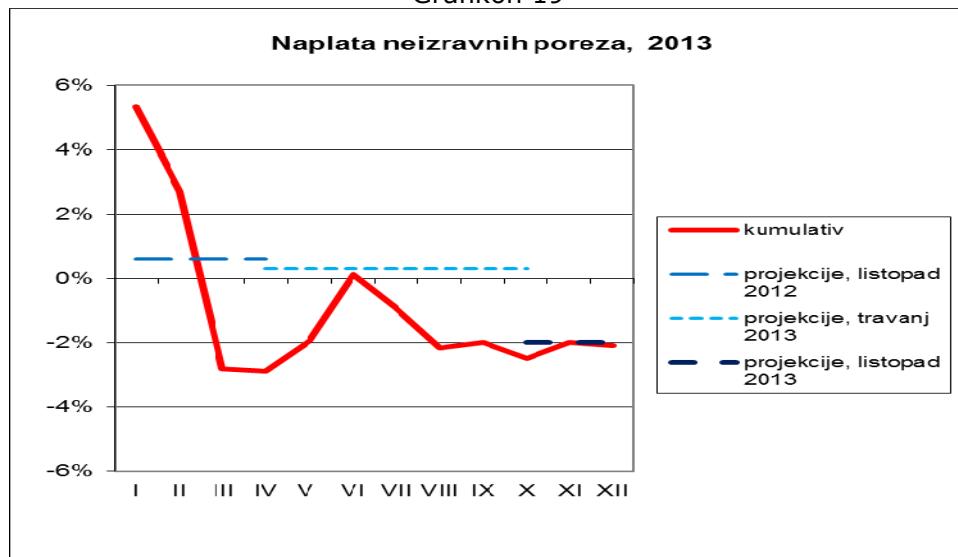

USPOREDBA SA PROJEKCIJAMA

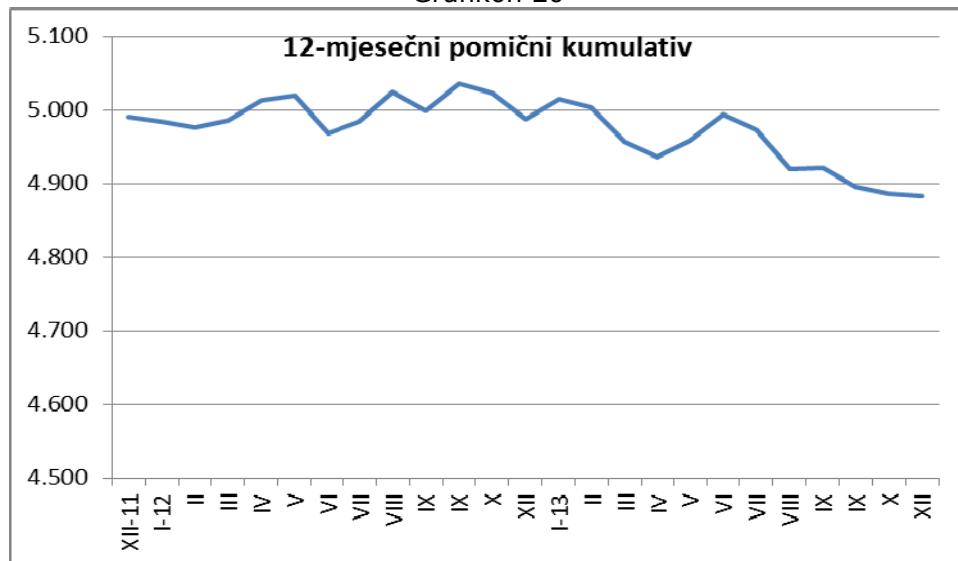
Pad prihoda od 2,1% kreće se u okvirima revidiranih projekcija Odjeljenja iz listopada 2013. godine (Grafikon 19). U cijelini, 2013. godina je, u pogledu projekcija naplate neizravnih poreza, unijela visoku dozu neizvjesnosti. Imajući u vidu skroman oporavak ekonomije može se zaključiti da naplata neizravnih poreza ne samo da ne prati taj oporavak, nego se kreće u suprotnom pravcu. U tom smislu usklađivanja projekcija koje je Odjeljenje vršilo u posljednjih godinu dana sa tekućim trendovima su bila nužnost kako bi se proračuni svih razina vlasti u BiH za 2014. utvrdili na što realnijim osnovama.

Kvartalne analize prilagođene serije podataka pokazuju da negativni trendovi u naplati neizravnih poreza imaju duži kontinuitet. Početak pada prihoda je zabilježen u četvrtom kvartalu 2012. i nastavlja se rastućim tempom u cijeloj 2013.

Grafikon 19

Grafikon 20

Zabrinjavajući je upravo rastući tempo negativnog trenda neizravnih poreza. Na takav zaključak ukazuje i silazni trend pomičnog 12-mjesečnog kumulativa (Grafikon 20). Iako je pozitivna naplata prihoda u siječnju i veljači 2013.g. pomični 12-mjesečni kumulativ zadržala preko granice od 5 mlrd KM, kontinuirani pad prihoda u ostatku godine je pomični kumulativ spustio ispod 4,9 mlrd KM.

Konsolidirani izvještaji

(pripremila: Aleksandra Regoje)

Tabela 1. (Konsolidirani izvještaj: JR, Institucije BiH, entiteti)

Preliminarni konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinstveni račun,
- transfere sa Jedinstvenog računa UNO,
- prihode i rashode proračuna institucija Bosne i Hercegovine,
- prihode i rashode proračuna Federacije BiH,
- prihode i rashode proračuna Republike Srpske*

Izvještaj ne uključuje neusklađene prihode prikupljene na JR UNO.

Tabela 2. (Konsolidirani izvještaji: BiH institucije, entiteti i BD)

Preliminarni konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode proračuna institucija BiH,
- prihode i rashode proračuna FBiH,
- prihode i rashode proračuna RS*,
- prihode i rashode proračuna BD.

*Obuhvaćeno: (A) proračun Republike i vanproračunska sredstva evidentirana u Glavnoj knjizi trezora RS, (B) ukupno ino-zaduženje za projekte koji se realizuju preko općina i preduzeća, (C) podatke korisnika proračuna Republike koji imaju vlastite bankovne račune (uključujući i neke jedinice za implementaciju ino-projekata formirane pri ministarstvima).

Preliminarni izvještaj: BiH Institutije, entiteti i JR , I-XII 2013

(u mil KM)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno
Ukupni prihodi	434,7	382,4	446,3	489,5	554,8	560,5	550,8	493,0	490,4	531,9	479,2	528,3	5.941,7
Porezi	409,4	348,7	402,9	424,1	477,1	478,0	473,9	455,1	460,4	468,5	440,9	445,8	5.284,8
Izravni porezi	22,7	29,7	53,5	45,4	27,0	31,6	39,1	27,3	27,8	28,8	28,5	38,3	399,5
Porezi na dohodak i dobit	22,0	29,0	52,5	44,3	26,0	30,7	37,9	26,2	26,8	27,7	27,6	37,2	387,9
Porez na imovinu	0,7	0,8	0,9	1,1	1,0	0,9	1,2	1,1	0,9	1,1	0,9	1,1	11,6
Neizravni porezi (neto)	386,7	318,9	349,4	378,3	450,1	445,9	434,5	427,6	432,6	439,6	412,0	407,4	4.883,0
PDV	240,7	210,2	227,6	243,4	274,7	254,2	291,5	269,6	280,0	289,2	260,0	261,8	3.102,9
Trošarine	112,0	76,4	82,4	93,0	129,9	150,3	99,2	111,2	103,7	103,1	106,2	99,8	1.267,1
Putarina	20,3	16,8	18,9	22,5	26,6	23,9	25,6	28,2	27,8	24,9	25,8	24,2	285,3
Carine	12,6	14,5	18,9	18,2	17,4	16,2	16,8	17,3	19,7	20,7	18,7	20,1	211,0
Ostali neizravni porezi	1,0	1,0	1,7	1,3	1,5	1,3	1,5	1,3	1,4	1,7	1,3	1,5	16,6
Ostali porezi	0,1	0,0	0,1	0,4	0,0	0,5	0,3	0,2	0,0	0,1	0,4	0,1	2,3
Doprinosi za socijalno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grantovi od stranih vlada i međ. organizacija	1,4	0,7	1,8	2,4	0,9	2,9	3,5	0,7	0,2	0,7	10,1	16,5	41,8
Neporezni prihodi	23,9	33,0	40,2	64,3	76,6	79,4	73,2	37,1	29,8	61,8	27,7	65,9	612,9
Transferi od ostalih proračunskih jedinica	0,0	0,0	1,4	-1,4	0,2	0,2	0,2	0,0	-0,1	1,0	0,5	0,2	2,2

(u mil KM)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno
Ukupni rashodi	411,9	400,9	410,4	416,0	459,3	478,6	532,1	492,2	462,5	498,9	464,7	729,7	5.757,1
Tekući rashodi	407,5	397,9	402,9	411,1	455,9	469,1	515,3	485,2	452,6	481,1	453,5	691,1	5.623,3
Bruto plaće i naknade zaposlenih	123,1	124,7	126,9	124,2	125,0	128,9	130,5	124,4	128,3	127,3	129,2	138,3	1.530,7
Izdaci za materijal i usluge	14,6	24,1	28,3	24,7	24,6	37,9	26,2	29,2	31,6	28,8	29,0	101,6	400,7
Dozvane na ime socijalne zaštite	52,6	54,4	53,4	53,3	51,7	57,4	55,3	55,3	59,3	63,1	58,3	80,2	694,3
Izdaci za kamate	4,2	7,1	18,9	8,7	13,7	23,1	5,4	9,9	15,0	10,8	15,4	16,2	148,3
Izdaci po osnovu kamata u inozemstvu	2,3	5,6	10,1	6,0	6,3	14,1	3,1	5,4	7,9	5,8	9,7	12,8	89,1
Izdaci po osnovu kamata u zemlji	2,0	1,6	8,8	2,7	7,5	9,0	2,3	4,4	7,1	5,0	5,6	3,4	59,2
Subvencije	2,2	2,4	6,0	3,8	8,3	19,3	19,2	24,5	20,6	15,2	18,9	98,2	238,5
Donacije (nerezidentima)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Transferi drugim proračunskim jedinicama	40,3	42,2	41,5	37,8	42,4	49,7	60,1	48,3	48,6	46,4	44,7	108,9	611,0
Transf. sa JR (BD,žup,opć, fondovi, d.za ceste)	165,4	134,5	119,1	153,2	184,6	144,8	197,2	187,9	142,5	182,7	149,4	115,2	1.876,3
Drugi rashodi	5,1	8,6	8,9	5,4	5,6	8,0	21,4	5,8	6,6	6,9	8,7	32,6	123,4
Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	4,4	3,0	7,5	4,9	3,4	9,5	16,8	7,0	9,8	17,8	11,2	38,6	133,8
Izdaci za nefinansijsku imovinu	4,6	3,3	8,2	5,6	3,9	10,1	17,4	7,2	10,8	18,4	11,8	39,4	140,6
Primici od nefinansijske imovine	0,2	0,2	0,7	0,8	0,5	0,6	0,5	0,2	0,9	0,7	0,7	0,8	6,8
Bruto/Neto operativni bilans (prihodi minus tekući rashodi)	27,1	-15,5	43,3	78,4	98,9	91,4	35,5	7,8	37,8	50,8	25,7	-162,8	318,4
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (uk. prih. minus uk. rash)	22,8	-18,5	35,9	73,5	95,5	81,9	18,7	0,8	27,9	33,1	14,6	-201,4	184,6
Neto financiranje = (Minus) Neto pozajmljivanje/zaduživanje	-22,8	18,5	-35,9	-73,5	-95,5	-81,9	-18,7	-0,8	-27,9	-33,1	-14,6	201,4	-184,6

Tabela 1

Preliminarni izvještaj: BiH institucije, entiteti i BD, I-XII 2013

(u mil KM)	Q1	Q2	Q3	Q4	Ukupno
Ukupni prihodi	881,6	1.173,3	1.071,9	1.148,3	4.275,0
Porezi	773,7	940,1	916,8	959,4	3.590,0
Izravni porezi	111,9	110,1	99,4	101,1	422,4
Porezi na dohodak i dobit	107,4	104,5	94,0	95,2	401,1
Porezi na plaću i radnu snagu	1,9	2,1	1,9	2,5	8,4
Porez na imovinu	2,5	3,5	3,5	3,4	12,9
Neizravni porezi	661,5	828,9	816,7	857,3	3.164,3
Ostali porezi	0,4	1,2	0,7	1,0	3,2
Doprinosi za socijalno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grantovi od stranih vlada i međunarodnih organizacija	3,9	6,1	4,5	27,3	41,8
Neporezni prihodi	101,5	227,2	150,6	160,5	639,7
Transferi od ostalih proračunskih jedinica	2,6	-0,2	0,0	1,1	3,5
Ukupni rashodi	837,5	921,7	1.022,1	1.315,0	4.096,2
Tekući rashodi	822,6	900,1	979,6	1.237,7	3.940,0
Bruto plaće i naknade zaposlenih	395,5	398,5	400,4	411,1	1.605,5
Izdaci za materijal i usluge	71,7	94,4	107,1	172,5	445,7
Dozname na ime socijalne zaštite	165,9	171,3	176,4	217,4	730,9
Izdaci za kamate	30,3	45,7	30,4	42,4	148,7
Izdaci po osnovu kamata u inozemstvu	17,9	26,4	16,5	28,3	89,1
Izdaci po osnovu kamata u zemlji	12,4	19,3	13,9	14,1	59,6
Subvencije	12,3	33,1	68,8	137,1	251,4
Donacije	0,2	4,4	3,1	3,7	11,4
Transferi drugim proračunskim jedinicama	124,0	134,0	159,5	202,5	620,0
Drugi rashodi	22,6	18,9	33,9	51,1	126,4
Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	14,9	21,6	42,5	77,3	156,2
Izdaci za nefinansijsku imovinu	16,1	23,4	44,1	79,5	163,0
Primici od nefinansijske imovine	1,2	1,8	1,6	2,1	6,8
Bruto/Neto operativni bilans (prihodi minus tekući rashodi)	59,0	273,1	92,3	-89,4	335,0
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (uk. prihodi minus ukupni rashodi)	44,1	251,6	49,8	-166,7	178,8
Neto financiranje = (Minus) Neto pozajmljivanje/zaduživanje	-44,1	-251,6	-49,8	166,7	-178,8

Tabela 2